

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНОГО ЗВІТУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин у зв'язку із зростанням обсягів інформації та збільшенням уваги інвесторів, кредитних інституцій до діяльності компаній, їх впливу на економічне, навколишнє середовище та суспільство, система звітності потребує значних змін. Традиційні форми звітності не достатньо повно відображають бізнес-процеси, що стосуються функціонування окремого підприємства, тому постає питання у їх доповненні або заміні. В грудні 2013 року було прийнято Міжнародний стандарт з інтегрованої звітності [4], розроблений Міжнародною радою з інтегрованої звітності.

Напередодні 21-ї щорічної Конференції Рамкової Конвенції ООН з питань зміни клімату компанія KPMG опублікувала дослідження поточного стану та головних тенденцій звітності зі сталого розвитку, окремим розділом виділивши вуглецеву звітність 250 найбільших компаній світу. Найбільш поширеною практика звітування в формі інтегрованого звіту є в Південній Африці, де така вимога закріплена нормативно (99 % компаній), 27 % - в Нідерландах та Іспанії, 21 % - в Японії, 13 % - в Швеції. При чому мова йде саме про інтегрований звіт, а не інші форми не фінансової звітності. Наприклад, в Великобританії, 90 % компаній публікують різні форми не фінансової корпоративної звітності, але лише 9 % компаній говорять, що ці звіти інтегровані. У Малайзії контраст ще більше: 99 відсотків компаній включають не фінансову інформацію в свою річну корпоративну звітність, проте жодна з топ-100 компаній не відносить її до інтегрованої. Кількість компаній, які випустили інтегрований звіт у 2015 р., залишається низькою: близько 11 % порівняно з 10 % у 2013 р. При цьому серед опитаних корпорацій при відповіді на питання, чи є їх звіт інтегрованим, 5% (проти 7 % у 2013 р.) відповіли, що так, проте без посилання на міжнародний стандарт з інтегрованої звітності, 6 % (проти 3 % у 2013 р.) відповіли, що форма їх звіту відповідає міжнародному стандарту з інтегрованої звітності [3, 8].

Таким чином, можна зробити висновок, що міжнародний стандарт з інтегрованої звітності хоч і незначними темпами, але набуває поширення в світі. Розглядаючи українські компанії, наприклад, ДТЕК, слід зазначити, що її інтегрований звіт [1] належить як раз до тієї групи, яка випустила звіт без додержання вимог міжнародного стандарту з інтегрованої звітності.

На противагу їх можна навести Інтегрований звіт компанії Соса-Сола за 2015 р. [2], в якому опис бізнес-моделі [2, 8] містить інформацію саме про ті види капіталів, які передбачено Міжнародним стандартом з інтегрованої звітності [4], зокрема: фінансовий капітал, який охарактеризовано як прагнення до ефективного використання коштів, отриманих шляхом фінансування, від операційної діяльності або інвестицій; виробничий капітал, отриманий в результаті кваліфікованого

управління запасами, обладнанням і будівлями; людський капітал, що отримується в результаті розвитку компетенцій, можливостей та таланту людей, що розглядається корпорацією як принципово важливий актив, природний капітал, який складається з води, енергії та інших природних ресурсів та також є важливим в процесі створення вартості корпорації, у зв'язку з чим наголошується на необхідності їх ефективного використання; інтелектуальний капітал, який розцінюється корпорацією як активи, засновані на знаннях, включаючи бренди та торгові марки, фірмову технологію, стандарти, ліцензії; соціальний капітал, що включає в себе репутацію корпорації та її здатність заробляти і підтримувати довіру ключових груп заінтересованих сторін.

Для того, щоб в Україні підвищити рівень звітування відповідно до тенденцій інтегрованого звітування, необхідною є підготовка кваліфікованих фахівців, в тому числі в університетах. В цьому ключі слід прислухатись до рекомендацій Міжнародної ради з інтегрованої звітності, яка представила проект Матриці компетенцій з інтегрованої звітності [5], в якому наведено 1) вимоги до компетентності осіб, які повинні розуміти необхідність складання звітності (керівний склад), зокрема: вміти пояснити основні поняття створення цінностей, капіталів та процесів створення цінності; описати вимоги Міжнародного стандарту з інтегрованої звітності; описати фактори, які сприяють успішній реалізації інтегрованої звітності, в тому числі інтегрованого підходу в рамках організації; 2) вимоги до компетентності осіб, які безпосередньо беруть участь в процесі створення інтегрованої звітності, зокрема: застосовувати фундаментальні поняття створення цінності, капіталів і процесів створення цінності для організації; ефективно брати участь у складі команди, яка готує інтегрований звіт; ефективно брати участь у складі групи планування та координації здійснення інтегрованої звітності, в тому числі комплексного підходу в організації.

Література:

1. ДТЕК 2014. Інтегрований звіт: фінансові та нефінансові результати [Електронний ресурс]. – Режим доступу станом на 08.04.2016 р.: <http://www.dtek.com/library/file/annual-report2014-ua.pdf>
2. Coca-Cola HBC – 2015 Integrated Annual Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу станом на 08.04.2016 р.: http://www.coca-colahellenic.com/~/_media/Files/C/CSHBC/Annual%20Reports/2015-integrated-annual-report.pdf
3. Currents of change. The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу станом на 08.04.2016 р.: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2015/11/kpmg-international-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2015.pdf>
4. The International IR Framework [Електронний ресурс]. – Режим доступу станом на 08.04.2016 р. : <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>
5. Training in Integrated Reporting to help businesses develop skills [Електронний ресурс]. – Режим доступу станом на 08.04.2016 р.: <http://integratedreporting.org/news/training-in-integrated-reporting-to-help-businesses-develop-skills/>